



Θέμα 6ο: Σάββατο 12 / Κυριακή 13 Νοεμβρίου 2022

Η ΚΑΚΙΑ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΚΑΙ Η ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ

(Επιμέλεια: Γραφείο Νεότητας ΙΜΜΑ)

Το κακό στο σύγχρονο κόσμο αδιαμφισβήτητα κατέχει σημαντική θέση. Πολλοί είναι αυτοί που από άγνοια πιστεύουν ότι ο Θεός ως δημιουργός του σύμπαντος δημιούργησε και το κακό στον κόσμο. Ποια είναι η απάντηση της Εκκλησίας σε αυτήν τη θέση; Γιατί το κακό και η κακία δεν εξαλείφονται αλλά βασανίζουν τους ανθρώπους; ποιος τα δημιούργησε και για ποιο λόγο; Τα παραπάνω ερωτήματα θα προσπαθήσουμε να απαντήσουμε σύμφωνα με αυτά που μας λέει η παράδοση και οι Άγιοι Πατέρες μας.

Ποιος δημιούργησε το κακό και έφερε την κακία στον κόσμο;

Αν ανατρέξουμε στο βιβλίο της Γένεσης, θα δούμε πως αναγράφει ότι ο Θεός τα πάντα καλώς εποίησε. Ο Θεός λοιπόν δημιούργησε πρώτα τον κόσμο και στο τέλος τον άνθρωπο αρχηγό της Κτίσης. Πριν τον άνθρωπο δημιούργησε τις πνευματικές υπάρξεις τους Αγγέλους, οι οποίοι ακατάπαυστα δοξολογούσαν το Θεό. Κάποια στιγμή ο εκπεσών Άγγελος Εωσφόρος, θέλησε να γίνει ο ίδιος θεός και χωρίστηκε από το Δημιουργό του. Στην πτώση του τον ακολούθησαν και άλλοι Άγγελοι. Έτσι ξεκίνησε την ύπαρξή του το κακό στη δημιουργία, με τον Εωσφόρο και τους άλλους δαίμονες. Όταν λοιπόν δημιουργήθηκε ο άνθρωπος, το κακό υπήρχε και εκείνος είχε τη δυνατότητα ως ελεύθερος που ήταν να επιλέξει αν θέλει να είναι με το Θεό ή μακριά από Αυτόν. Όπως όλοι γνωρίζουμε, με το προπατορικό αμάρτημα, τη λεγόμενη πτώση, ο άνθρωπος χωρίζεται από το Θεό και σαν φυσική συνέπεια μπαίνουν στη ζωή του η φθορά, ο θάνατος, το κακό. Η βασική αιτία του κακού λοιπόν είναι ο διάβολος, που εξ αρχής ήταν εχθρός του ανθρώπου και η πτώση, η οποία προήλθε από τη δική του παρεμβολή. Από τότε μπήκαν στη ζωή του ανθρώπου οι κακίες, η ζήλια, ο φθόνος, η οργή και όλα τα υπόλοιπα κακά που δηλητηριάζουν μέχρι και σήμερα τη σχέση των ανθρώπων.

Ο άνθρωπος λοιπόν από τότε είναι έρμαιο της κακίας ανίκανος να αντισταθεί σε αυτήν;

Όπως έχουμε αναφέρει και στο παρελθόν ο Θεός από αγάπη δημιούργησε τον άνθρωπο. Δε θα μπορούσε λοιπόν να αφήσει το πλάσμα Του να βασανίζεται αβοήθητο από μία λανθασμένη επιλογή. Ο Χριστός ήρθε στον κόσμο για να τον λυτρώσει από το κακό, την αμαρτία και το θάνατο. Όμως καθώς ο άνθρωπος πλάστηκε ελεύθερος από τον Δημιουργό Του, μία αυτόματη σωτηρία των πάντων θα παραβίαζε την ελευθερία του. Οπότε ο Θεός έδωσε τη δυνατότητα σε όποιο άνθρωπο θελήσει, να μπορεί να σωθεί. Για αυτόν ακριβώς το λόγο δεν εξαφανίστηκε το κακό και η αμαρτία από όλη την κτίση. Επίσης καθώς συνυπάρχουν οι καλοί με τους κακούς, οι δίκαιοι μπορεί να λειτουργήσουν σαν προζύμι και να κάνουν τους κακούς να τους μοιάσουν. Όπως το προζύμι

είναι μικρό σε ποσότητα αλλά δυνατό ικανό να μετατρέψει όλο το ζυμάρι, έτσι και οι δίκαιοι μπορεί να είναι πολύ λιγότεροι, αλλά μπορούν με τη δύναμη του Θεού και τον αγώνα τους να αλλάξουν πολλούς ανθρώπους. Ο Χριστός είπε στους μαθητές Του ότι είναι το άλας της γης, δηλαδή λίγοι μεν αλλά ικανοί να αλλάξουν όλη την ανθρωπότητα.

Με ποιους τρόπους εκδηλώνεται η κακία προς τον άλλον:

Με πολλούς τρόπους μπορεί να εκδηλωθεί η κακία. Ανάλογα με το μέγεθός της εκφράζεται είτε με τη σκέψη για τον άλλο, είτε με μία συμπεριφορά, είτε με έναν λόγο. Πολλές φορές ζηλεύουμε το διπλανό μας διότι πέτυχε κάτι καλύτερα από εμάς ή διότι απέκτησε κάτι που και εμείς θα επιθυμούσαμε. Ακόμη και στην καλύτερη περίπτωση που δεν εκφράσουμε κάτι, μέσα μας υπάρχει κακία. Σε άλλες περιπτώσεις μπορεί να πούμε στο διπλανό μας κάτι με άσχημο τρόπο ή κάτι που θα τον στεναχωρήσει. Στη χειρότερη περίπτωση μπορεί να κάνουμε κάτι που θα τον βλάψει. Σε όλες τις παραπάνω συμπεριφορές υπάρχει κακία, η οποία εκδηλώνεται με διαφορετικό κάθε φορά τρόπο. Σύμφωνα με τον Άγιο Μακάριο τον Αιγύπτιο, όπως οι αρετές είναι μεταξύ τους δεμένες με αλυσίδα, όμοια είναι και τα αντίθετα πχ το μίσος, ο θυμός, η υπερηφάνεια, η κενοδοξία, η απιστία, η σκληροκαρδία, η αμέλεια κ.α.. Στην καταπολέμηση της κακίας είναι πολύ βασικό να πολεμάει κανείς το κακό όσο είναι ακόμη μικρό, διότι αν μεγαλώσει θα θεριέψει και δε θα μπορεί να το αντιμετωπίσει.

Πώς μπορεί ο άνθρωπος να αντιμετωπίσει την κακία;

Ο Χριστός με την έλευσή Του στον κόσμο δίδαξε τους ανθρώπους πώς πρέπει να ζουν για να είναι κοντά Του. «Ἦκούσατε ὅτι ἐρρέθη, ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου καὶ μισήσεις τὸν ἐχθρόν σου. Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ἀγαπάτε τοὺς ἐχθρούς ὑμῶν ...ὅπως γένησθε υἱοὶ τοῦ πατρὸς ὑμῶν τοῦ ἐν οὐρανοῖς, ὅτι τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἀνατέλλει ἐπὶ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς καὶ βρέχει ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους.» «Ἐχετε ἀκούσει πὼς δόθηκε ἡ ἐντολή: Να ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου καὶ να μισήσεις τὸν ἐχθρό σου. Εγὼ ὁμως σας λέω: να ἀγαπάτε τοὺς ἐχθρούς σας...για να γίνετε παιδιὰ τοῦ ουράνιου Πατέρα σας, διότι Αὐτός ἀνατέλλει τὸν ἥλιο Του για κακοὺς καὶ καλοὺς καὶ στέλνει τὴ βροχὴ σε δικαίους καὶ ἀδίκους» (Μτθ 5, 43-44). Ο ἴδιος ο Χριστός ἔδωσε με τὴ ζωὴ Του τὸ παράδειγμά Του στους ἀνθρώπους. Ο μόνος Ἀναμάρτητος θυσιάστηκε για χάρις ὅλης τῆς ἀνθρωπότητας. Τὸν ἴδιο δρόμο μας δείχνουν καὶ οἱ Ἅγιοι τῆς Ἐκκλησίας μας οἱ οποίοι μας προτρέπουν να νικήσουμε τὸ κακό καὶ τὴν κακία πρῶτα μέσα μας καὶ με τὸ καλό καὶ τὴν ἀγάπη να νικήσουμε καὶ τὴν κακία τῶν ἄλλων.

Ο Ἅγιος Πορφύριος ἔλεγε: Τὸ στεφάνι τῆς ἀγάπης μας στους φίλους ἔχει ξένα σώματα, υπολογισμό, ανταπόδοση, ματαιοδοξία, συναισθηματικὴ ἀδυναμία, ἐμπαθὴ συμπάθεια, ἐνῶ τὸ στεφάνι τῆς ἀγάπης μας στους ἐχθρούς εἶναι καθαρὸ. Ὄταν ἀντιδικούμε, οἱ ἄλλοι ἀντιδρῶν. Ὄταν τοὺς ἀγαπάμε, συγκινούνται καὶ τοὺς κερδίζουμε. Ὄταν ἀγαπᾶς τὸ Χριστό, ἀγαπᾶς συγχρόνως ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, χωρὶς να ρωτᾶς ἀν οἱ ἀνθρώποι εἶναι ἀξιοὶ τῆς ἀγάπης ἢ ἀκόμη ἀν τὴν ἀποδεχθῶν ἢ τὴν ἀπορρίψουν.

Είναι μεγάλη βοήθεια η συναναστροφή με ανθρώπους που αγωνίζονται πνευματικά καθώς και η μελέτη πνευματικών λόγων, καθώς ο άνθρωπος χρειάζεται συνεχή ενίσχυση, προκειμένου με επιμονή και υπομονή να συνεχίσει την προσπάθειά του.

Όλοι οι Άγιοι κατηγορούσαν τον εαυτό τους για τα κακώς κείμενα και δεν έριχναν τις ευθύνες στους άλλους. Για πολλούς μπορεί αυτό να φαντάζει εξωπραγματικό και αναληθές, όμως οι Άγιοι έτσι το ζούσαν, καθώς έβλεπαν τον εαυτό τους μπροστά στην αγαθότητα του Θεού και ένιωθαν τη μικρότητα και ανεπάρκειά τους. Τότε ο Θεός βλέποντας τη διάθεσή τους, τους χάριζε την αρετή της ταπείνωσης. Το ελάχιστο που πιθανώς μπορούμε να κάνουμε εμείς είναι πριν κρίνουμε τον άλλον να ελέγξουμε πρώτα επιμελώς και ειλικρινά τον εαυτό μας. Μόνο διορθώνοντας τον εαυτό μας μπορούμε με το παράδειγμά μας να αλλάξουμε τον κόσμο. Ο κόσμος αλλάζει μόνο αν ο καθένας ξεκινήσει από τον εαυτό του.

Τα πιο δυνατά όπλα σε αυτόν τον αγώνα είναι η εξομολόγηση και η θεία Κοινωνία. Όση προσπάθεια και αν καταβάλουμε ως άνθρωποι με ροπή προς την αμαρτία, πάντα θα βρίσκουμε μέσα μας στίγματα κακίας και πονηρίας. Μόνο ο Χριστός δίνοντάς μας τη χάρη Του μπορεί να μας ελευθερώσει από αυτά. Η δική μας προσπάθεια θα είναι πάντα ανεπαρκής. Εκείνος το μοναδικό πράγμα που θέλει είναι η με επίγνωση ταπεινή εξαγόρευση των αμαρτιών μας και στη συνέχεια η μετοχή μας στη θεία Κοινωνία, η οποία θα μας ενώσει μαζί Του.

Αν αγαπήσουμε πραγματικά τον Χριστό, μόνο και μόνο από φιλότιμο για την αγάπη Του προς εμάς, θα προσπαθούμε να ζούμε μακριά από το κακό και την κακία του κόσμου, για να μην Τον στεναχωρήσουμε. Έτσι μέσα από τη θυσιαστική αγάπη θα κερδίσουμε τους άλλους αλλά και την ίδια μας τη ζωή, την παρούσα και τη μέλλουσα.